

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
МИНИСТАРСТВО ЕКОНОМИЈЕ И РЕГИОНАЛНОГ РАЗВОЈА
ДИРЕКЦИЈА ЗА МЕРЕ И ДРАГОЦЕНЕ МЕТАЛЕ
11000 Београд, Мике Аласа 14, пошт.фах 384
тел. (011) 32-82-736, телефакс: (011) 2181-668

На основу члана 9. став 1. и члана 12. Закона о метрологији ("Службени лист СЦГ", бр.44/05), а на захтев Течем д.о.о., Београд, Булевар Ослобођења 117, Дирекција за мере и драгоцене метале доноси

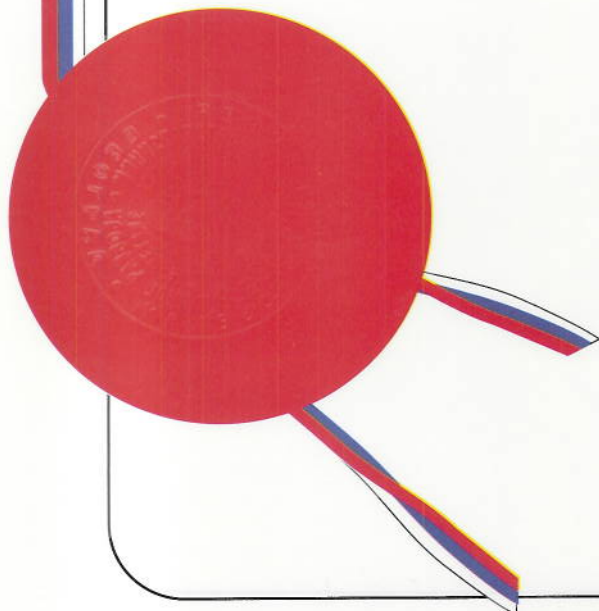
У В Е Р Е Њ Е
О ОДОБРЕЊУ ТИПА МЕРИЛА

Назив мерила:	Мерило топлотне енергије
Ознака основног типа:	Ultra S II
Произвођач мерила:	ТЕСЧЕМ, Немачка
Службена ознака типа:	Q - 2 - 49
Рок важења уверења:	10.09.2017. године

Испитивањем типа мерила утврђено је да мерило испуњава метролошке услове прописане Правилником о метролошким условима за мерила топлотне енергије ("Службени лист СРЈ", бр. 9/01).

Број: 2/5-02-2643
Београд, 10.09.2007.године

ДИРЕКТОР

мр Драган Милошевић

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
МИНИСТАРСТВО ЕКОНОМИЈЕ И РЕГИОНАЛНОГ РАЗВОЈА
ДИРЕКЦИЈА ЗА МЕРЕ И ДРАГОЦЕНЕ МЕТАЛЕ
11000 Београд, Мике Аласа 14, пошт.фах 384
тел. (011) 32-82-736, телефакс: (011) 2181-668

На основу члана 9. став 1. и члана 12. Закона о метрологији ("Службени лист СЦГ", бр.44/05), а на захтев Тесчем д.о.о., Београд, Булевар Ослобођења 117, Дирекција за мере и драгоцене метале доноси

У В Е Р Е Њ Е
О ОДОБРЕЊУ ТИПА МЕРИЛА

Назив мерила:	Мерило топлотне енергије
Ознака основног типа:	Ultra S II
Произвођач мерила:	ТЕСЧЕМ, Немачка
Службена ознака типа:	Q - 2 - 49
Рок важења уверења:	10.09.2017. године

Испитивањем типа мерила утврђено је да мерило испуњава метролошке услове прописане Правилником о метролошким условима за мерила топлотне енергије ("Службени лист СРЈ", бр. 9/01).

Број: 2/5-02-2643
Београд, 10.09.2007.године

ДИРЕКТОР

мр Драган Милошевић

ПРИЛОГ УВЕРЕЊУ
О ОДОБРЕЊУ ТИПА МЕРИЛА
БРОЈ: 2/5-02-2643

1. МЕТРОЛОШКА СВОЈСТВА МЕРИЛА

1.1. Грешка мерња мерила топлотне енергије је у границама дозвољене грешке (ГДГ) мерила топлотне енергије у целини, (рачунска јединица са паром температурних сензора и сензором протока):

$$\text{За класу 2:G} = (3 + 4 \Delta\Theta_{\min} / \Delta\Theta_{\max} + 0,02 q_n / q)$$

$$\text{За класу 3:G} = (4 + 4 \Delta\Theta_{\min} / \Delta\Theta_{\max} + 0,05 q_n / q).$$

1.2. Мерни опсег сензора протока US-WZ 773:

Вредност називног протока q_n	Називни пречник DN	Вредност минималног протока $q_{\min}$	Вредност максималног протока $q_{\max}$
(m^3/h)	(mm)	(L/h)	(L/h)
0,6	DN15, DN20	6; 12	1200
1,0	DN15, DN20	10; 20	2000
1,5	DN15, DN20	6; 15; 30	3000
2,5	DN20	25; 50	5000
3,5	DN25, DN32	35; 70	7000
6,0	DN25, DN32	24; 60; 120	12000

$q_n/q_{\min}$: 100:1(50:1) или $q_n/q_{\max}$: 2:1

1.3. Референтни услови и називни опсези употребе

- температура околине: 5°C до 55 °C.
- температура складиштења: -25 °C до 70 °C.
- температурни опсег: 1 °C до 180 °C.
- температурна разлика: 3 °C до 177 °C.
- константа протока: 1, 2.5, 10, 25, 100, 250, 1000 или 2500 (L/puls)
- класа окружења: А/С.
- сензор температуре: Платински отпорни термометар Pt 500 (Pt 100), IEC 751.
- напајање:
- батеријско: 3 V литијумска, 10 година;
- мрежно: 230 V AC +15% -30%, 50/60 Hz и 24 V AC;

1.4. Намена мерила

Мерило је намењено за мерење топлотне енергије коју ослободи или апсорбује течност - носилац топлоте у измењивачком току.

1.5. Основне карактеристике конструкције и функционалност мерила

Мерило топлотне енергије састоји се од рачунске јединице два платинска отпорна термометра Pt 500 или Pt 100 и сензора протока US-WZ 773 и као такво представља један мерни систем.

- 1.5.1. Рачунска јединица је микропроцесорски уређај конструисан тако да:
- множи измерену разлику температуре, у долазном и повратном воду, топлотним коефицијентом $k(\theta_d, \theta_p)$;
  - формира производ запремине, разлике температуре и температурног коефицијента;
  - конвертује овај производ у одређени број импулса;
  - врши бројање ових импулса (интеграцију) у времену;
  - приказује податке на дигиталном показивачу са 8 дигита (LCD).

Рачунска јединица има могућност даљинског читавања преко комуникационих модула и то: M-Bus, RS232, Радио или оптички. Комуникациони модули су самостални и могу бити уграђени и у току рада, без утицаја на рад.

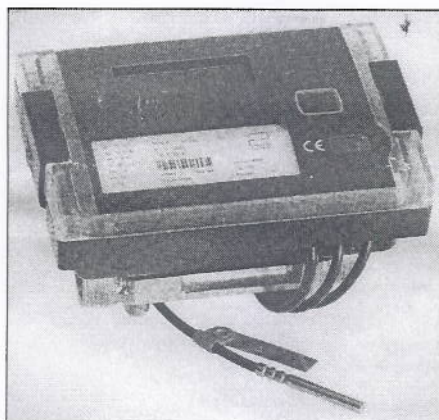
Уношење конфигурационих параметара омогућено је само произвођачу и овлашћеном сервисеру.

1.5.2. Температура воде у долазном и повратном воду се мери са два платинска отпорна термометра типа Pt 500 или Pt 100.

1.5.3. Проток воде се мери ултразвучним мерилем US-WZ 773 у коме се формирају импулси, чија учестаност је пропорционална запреминском протоку.

Проточно мерило запремине се уграђује у повратни или долазни вод.

На слици 1 дат је спољни изглед мерила топлотне енергије.

Слика 1. Спољни изглед мерила топлотне енергије

1.6. Натписи и ознаке

На рачунској јединици мерила топлотне енергије се налазе следећи натписи и ознаке:

- назив произвођача:	TECHEM
- тип:	ultra S II
- мерна јединица:	kWh или MWh или GJ
- серијски број/година производње:	...
- границе температурног опсега:	1 °C до 180 °C
- границе температурне разлике:	3 °C до 177 °C
- мерило температуре:	Pt 500 (Pt 100) - IEC 751
- називна вредност протока:	q_n
- горња граница запр. протока:	q_{max}
- доња граница запр. протока:	q_{min}

- притисак:	16/25 bar
- темп. воде за мерило протока:	20 °C до 130 °C
- температура амбијента:	5 °C до 55°C
- класа окружења:	A/C
- класа тачности:	2 или 3
- место уградње:	повратни/долазни вод
- напајање:	батеријско или мрежно
- службена ознака типа:	Q -2 - 49

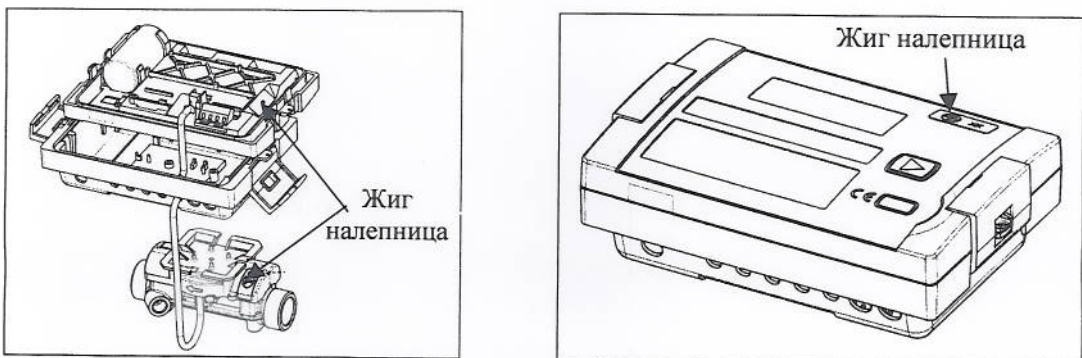
2. ПРЕГЛЕД И ЖИГОСАЊЕ МЕРИЛА

2.1. Метролошко упутство

Преглед мерила топлотне енергије врши се у складу са Метролошким упутством за преглед мерила топлотне енергије ("Гласник", број 1/2001).

2.2. Врста и место стављања жига

Мерило топлотне енергије, жигоше се годишњим жигом Дирекције у облику налепнице, на место које је предвидео произвођач (слика 2).

Слика 2. Место постављања жига на мерило топлотне енергије

3. НАПОМЕНА

3.1. Измене радних параметара мерила топлотне енергије може се вршити само на начин који је предвидео произвођач, и то или код произвођача или сервисера или у лабораторији која има решење о испуњавању услова за преглед мерила топлотне енергије.

3.2. Уз свако мерило доставља се упутство о руковању и одржавању мерила, које садржи услове за исправно коришћење и функционисање мерила. Параметри који одређују функције мерила тако се одабирају да мерило задовољи захтеве прописаних метролошких услова.

ДИРЕКТОР
 мр Драган Милошевић